

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 12 stycznia 2024 r.

BADK.DPK.133.166.2023 GK

P11-06/23	Data wpływu petycji 21 listopada oraz 19 grudnia 2023 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 11 stycznia 2024 r.

EMERYTURY Z FUS

TEMAT

ZMIANA TREŚCI PRZEPISÓW

WNOSZACY PETYCJE: dwie petycje indywidualne

Dwie osoby fizyczne.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu wprowadzenia zapisu o niestosowaniu art. 25 ust. 1b wobec wszystkich ubezpieczonych, bez względu na rok urodzenia, którzy przeszli na wcześniejsze emerytury przed 1 stycznia 2013 r.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autorzy petycji wnoszą o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu wprowadzenia zapisu o niestosowaniu art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wobec wszystkich ubezpieczonych, bez względu na rok urodzenia, którzy odeszli na wcześniejsze emerytury przed 1 stycznia 2013 r. (i po 31.12.2012 r.)

Petytorzy wskazali, że ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest dyskryminująca i niesprawiedliwa społecznie, ponieważ uwzględnia naprawę krzywd tylko jednego rocznika, tj. 1953. Podkreślili, że według Konstytucji RP wszyscy powinni być równo traktowani i mieć takie same prawa.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.) w **art. 194i** wskazuje, że do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953 r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pod warunkiem że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

Art. 194j określa, że kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszone - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

INFORMACJE DODATKOWE:

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych miała na celu przystosowanie przepisów do wytycznych zawartych w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. (P 20/16) w sprawie zasad przyznawania świadczeń emerytalnych w starym i nowym systemie ubezpieczeń społecznych. Trybunał stwierdził, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej¹.

Wspólne posiedzenie senackich Komisji Ustawodawczej oraz Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej odbyło się 30 lipca 2020 r., na którym przeprowadzono pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 160). Założenia projektu pokrywały się z postulatami zawartymi w niniejszej petycji.

Połączone komisje senackie postanowiły o kontynuowaniu prac nad projektem. Zasięgnięto opinii:

- Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność",
- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Pierwszego Prezes Sądu Najwyższego,

¹ art. 2 Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Zastępcy Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Ministra Finansów,
- Ogólnopolskiego Porozumienie Związków Zawodowych,
- Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Należy podkreślić, że projekt ustawy nie obejmował osób, które spełniły wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury powszechnej na podstawie art. 24 przed 1 stycznia 2013 r., czyli w praktyce przed tą datą ukończyły: 60 lat - kobiety, 65 lat – mężczyźni.

W Senacie odbyły się trzy czytania projektu ustawy zawartego w druku nr 160, a 14 września 2020 r. został on przekazany do Sejmu (uchwała Senatu z projektem załączona do niniejszego materiału do petycji). W Sejmie druk otrzymał numer 647. Został on negatywnie zaopiniowany przez Radę Ministrów (opinia w załączeniu). Sejm nie podjął prac nad projektem do końca IX kadencji.

UWAGI DODATKOWE:

Do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 28 lipca 2020 r. wpłynęła petycja **P10-83/20** w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej polegającej na zmianie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która swoim zakresem pokrywała się z niniejszą petycją.

Komisja 29 kwietnia 2021 r. zapoznała się z postulatem petycji. Głos w dyskusji zabrał pan Zbigniew Wasiak, Naczelnik Wydziału w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Z uwagi na zaawansowane prace legislacyjne w Sejmie (druk senacki nr 160, druk sejmowy nr 647) pokrywające się zakresem z postulatem petycji, złożony został i przyjęty wniosek o niepodjęcie dalszych prac nad petycją.

OPRACOWAŁA

Gabriela Kopania

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz